

Passionistenstraat, Kruishoutem

Auteur:

J. Vermeersch (veldwerkleider)

Autorisatie:

X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

Colofon

VEC Nota 522

Passionistenstraat te Kruibeke

Vlaams Erfgoed Centrum bvba
Auteurs: J. Vermeersch & X. Alma

In opdracht van: Vertrouwelijk

Foto's en tekeningen: Vlaams Erfgoed Centrum, tenzij anders vermeld

© Vlaams Erfgoed Centrum bvba, Sint-Michiels, Brugge, december '18

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Vlaams Erfgoed Centrum bvba.

Vlaams Erfgoed Centrum bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek

ISSN 2506-7486

Vlaams Erfgoed Centrum
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels, Brugge
Tel +32 (0)16 39 47 96
info@vlaamserfgoedcentrum.be
www.vlaamserfgoedcentrum.be

Inhoud

1	Verslag van resultaten van het bureauonderzoek	5
1.1	Beschrijvend gedeelte	5
1.1.1	Administratieve gegevens	5
1.1.2	Archeologische voorkennis	6
1.1.3	Huidig gebruik	7
1.1.4	Beschrijving van de geplande werken	7
1.1.5	Juridisch kader	12
1.1.6	Doelstelling en vraagstelling	13
1.2	Assessmentrapport	14
1.2.1	Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden	14
1.2.2	Beschrijving van bekende archeologische waarden	20
1.2.3	Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden	22
1.2.4	Synthese	36
1.2.5	Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie	37
1.2.6	Samenvatting	37
Literatuur		37
Bijlage 1	Plannenlijst	39
Bijlage 2	Fotolijst	43

Tabel 1. *Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.*

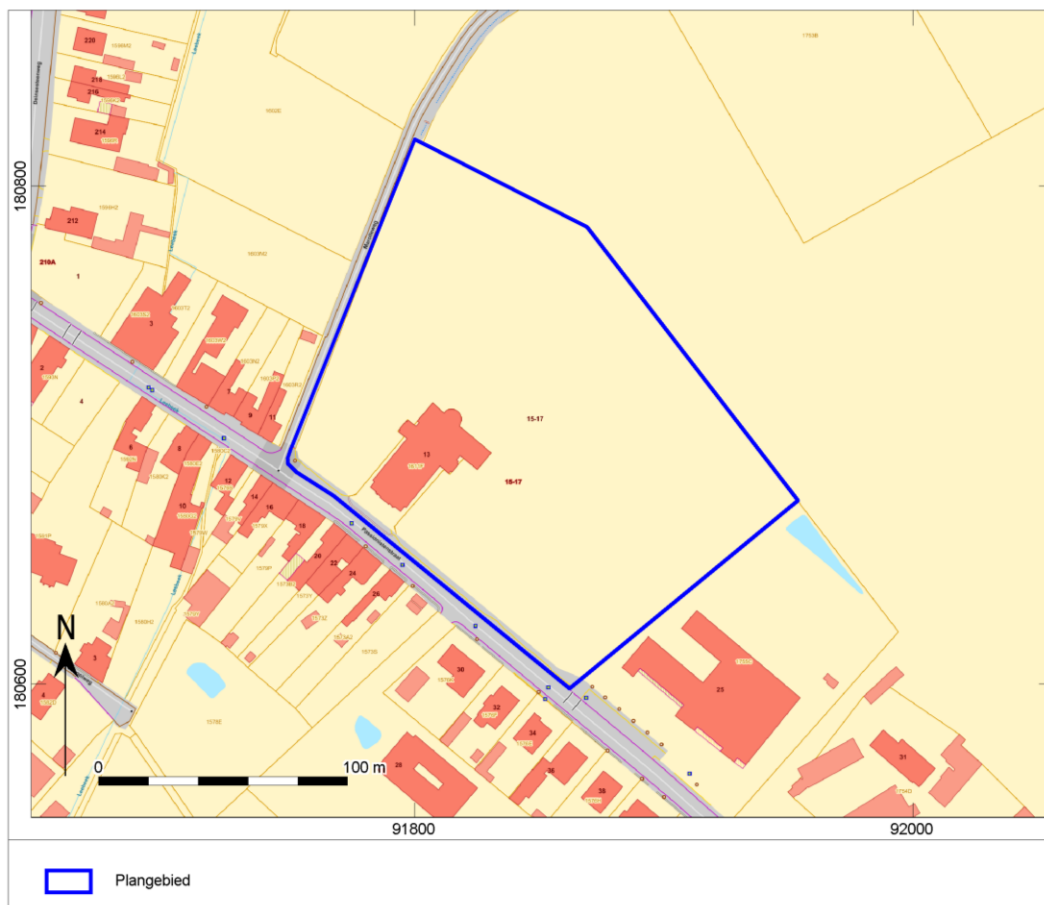
Periode	Tijd in jaren	
Nieuwste tijd:		19 ^e E - heden
Nieuwe tijd:		16 ^e E - 18 ^e E na Chr.
Middeleeuwen:		5 ^e E - 15 ^e E na Chr.
Late Middeleeuwen	13 ^e E - 15 ^e E na Chr.	
Volle Middeleeuwen	10 ^e E - 12 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische periode	8 ^e E - 9 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische periode	6 ^e E - 8 ^e E na Chr.	
Vroege Middeleeuwen A / Frankische periode	5 ^e E na Chr.	
Romeinse tijd:		57 voor Chr. - 402 na Chr.
IJzertijd:		800 - 57 voor Chr.
Late IJzertijd	250 - 57 voor Chr.	
Midden-IJzertijd	475/450 - 250 voor Chr.	
Vroege IJzertijd	800 - 475/450 voor Chr.	
Bronstijd:		2100/2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):		5300 - 2000 voor Chr.
Finaal-Neolithicum	3000 - 2000 voor Chr.	
Laat-Neolithicum	3500 - 3000 voor Chr.	
Midden-Neolithicum	4500 - 3500 voor Chr.	
Vroeg-Neolithicum	5300 - 4800 voor Chr.	
Mesolithicum (Midden-Steentijd):		ca. 9500 - 4000 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):		tot 10 000 voor Chr.

Bron: Onderzoeksbalans Vlaanderen

1 Verslag van resultaten van het bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in december 2018 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Kruishoutem, Passionistenstraat (afb. 1). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen plannen om een nieuwbouw en heraanleg van het terrein te realiseren.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

1.1.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Nieuwbouw en aanleg terrein
Locatie:	Passionistenstraat 13
Plaats:	KRUISSHOUTEM
Gemeente:	KRUISSHOUTEM
Provincie:	OOST-VLAANDEREN
Kadastrale gegevens:	KRUISSHOUTEM 1 AFD/KRUISSHOUTEM/1611F
Diepte bodemverstoring	Maximal 6,16 m –mv (ca. 13,84 m +TAW)
Oppervlakte plangebied	2,4 ha

Oppervlakte bodemingrepen	7000 m ²
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	91 865,97 m - 180 603,09 m 91 800,12 m - 180 818,96 m
Projectcode	2018L44 (bureauonderzoek)
VEC-projectcode:	4201180 (bureauonderzoek)
Auteur:	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094) J. Vermeersch (veldwerkleider)
Autorisatie: ¹	X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)
Begindatum onderzoek:	15 december 2018
Einddatum onderzoek:	19 december 2018
Beheer en plaats documentatie:	Vlaams Erfgoed Centrum Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels, Brugge
Relevante thesaurustermen:	stad, wegen, cultuurlagen, bureauonderzoek.

In het onderzoeksgebied zijn de volgende verstoorde zones vastgesteld:

Binnen het plangebied werden reeds de gebouwen van het psychiatrisch verzorgingsstehuis (PVT) afgebroken die zijn onderaan aangeduid op het plan.

Afb. 2. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.

1.1.2 Archeologische voor kennis

¹ Xander Alma is een werknemer bij ADC ArcheoProjecten BV. ADC ArcheoProjecten voert onderzoek in onderaanneming uit voor het Vlaams Erfgoed Centrum.

Binnen het plangebied zijn nog geen archeologische onderzoeken uitgevoerd en zijn er geen archeologische sites bekend. In de ruime omgeving wel die worden dan ook verder besproken in de nota.

1.1.3 Huidig gebruik

Het plangebied is gesitueerd in het centrum van de woonkern Marolle, langsheen de Passionistenstraat, een lokale ontsluitingsweg en sluit aan op de Deinseseesteenweg, N494, een lokale verbindingsweg.

Het plangebied ligt momenteel braak. Enkel is er een kerk die geen deel uitmaakt van deze aanvraag.

Voordien stonden er de gebouwen van het psychiatrisch centrum die gevestigd waren binnen de vroegere gebouwen van de Paters Passionisten die eveneens de centrale kerk hebben opgericht in 1926. Na het vertrek van de paters hebben de Broeders van Liefde een psychiatrisch centrum ingericht. Het centrum werd in 2014 afgebroken. Momenteel bestaat de enige bebouwing in het plangebied uit de kerk. Op de site zal nu een woonzorgcentrum worden gebouwd.

Er diende geen milieuhygiënische onderzoek van de bodem uitgevoerd te worden. Op het terrein zijn geen kabels of leidingen aanwezig. Binnen de toekomstige werken zullen nieuwe leidingen aangelegd worden. Hierop wordt verder ingegaan.

1.1.4 Beschrijving van de geplande werken

Binnen de toekomstige werken worden volgende werken uitgevoerd:

-Parkzone: in het noorden wordt een parkzone aangelegd. Deze zal bestaan uit het huidige te behouden bos, en 1300m² voor herbebossing. Verder wordt er ook een dreef van lindes voorzien.

-Er worden twee nieuwe gebouwen voorzien.

Gebouw A zal in het westen van het gebied aangelegd worden. Deze heeft een oppervlakte van ca. 695 m². Het ganse gebouw wordt onderkelderd op een diepte van 4,48 m –mv. voor de liftkoker van 8m² zal tot op 16,16 m-mv een uitgraving gebeuren. Het gebouw wordt gefundeerd op palen. De precieze diepte hiervan is momenteel nog niet bekend.

Gebouw B is de kerk die geen deel uitmaakt van de aanvraag.

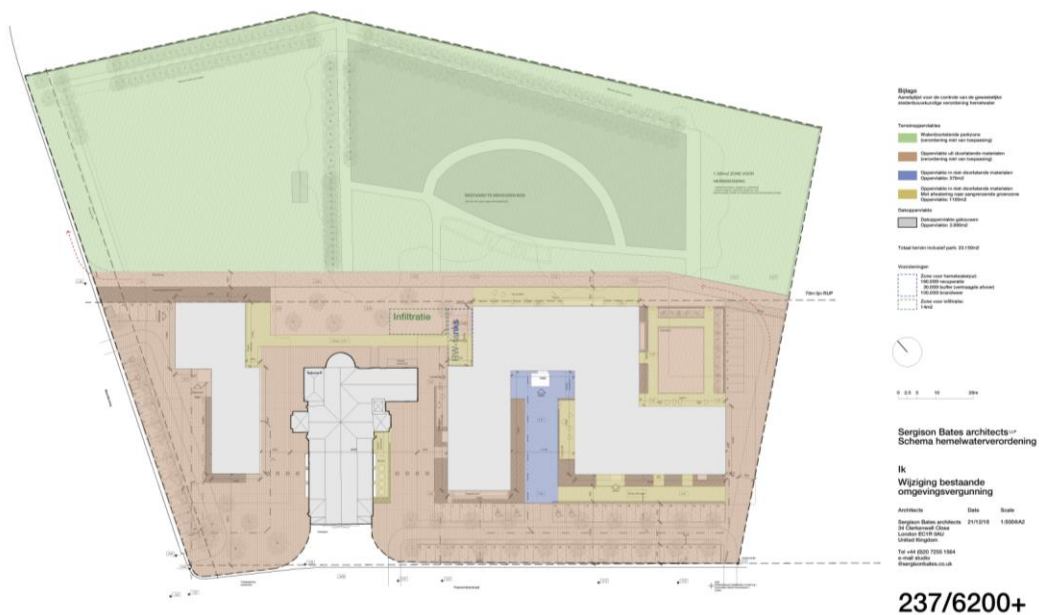
Gebouw C is gelegen in het oosten. Deze heeft een oppervlakte van ca. 2200 m². Het ganse gebouw wordt onderkelderd op een diepte van 4,48 m –mv. Er wordt geen liftkoker voorzien, zoals bij gebouw A het geval was.

-Verhardingen

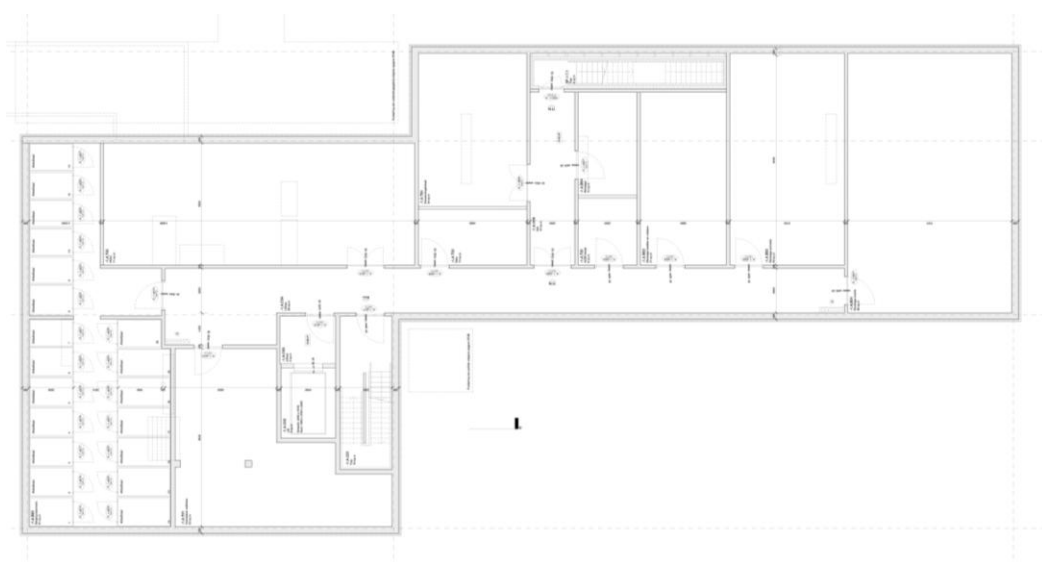
Tussen de gebouwen worden verschillende soorten verharding aangelegd. Het gaat in alle gevallen om waterdoorlaatbare verharding. De precieze diepte van deze aanleg is niet bekend maar doorgaans worden verhardingen op een diepte van 40 tot 50 cm aangelegd.

- Er wordt een zone voorzien voor de hemelwaterput. Deze bestaat uit 160.000L recuperatie, 30.000 buffer (vertragende afvoer) en 10.000L voor de brandweer.

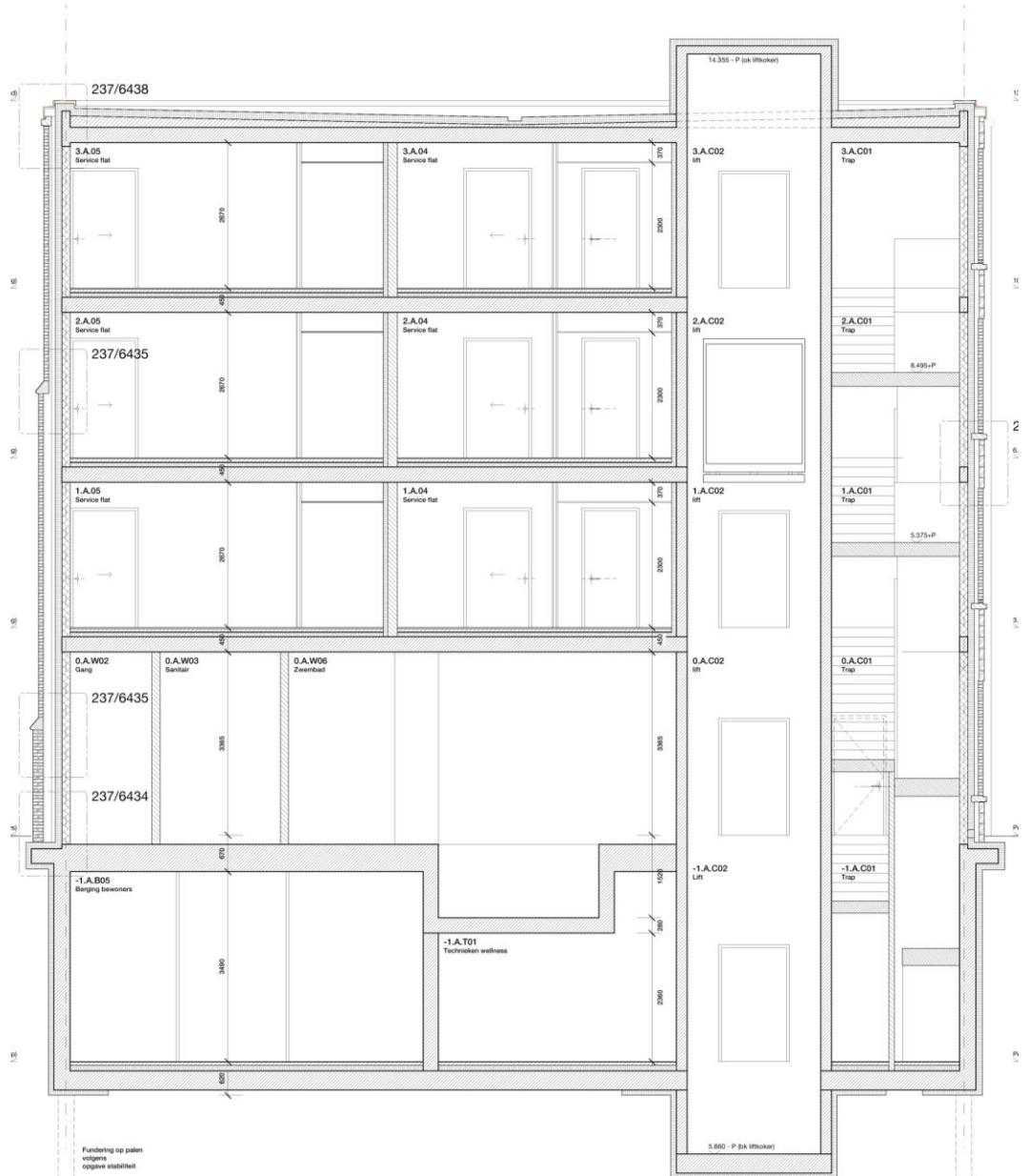
-Er is een rioleringsplan waar echter nog geen duidelijkheid is over de diepte van de aanleg.

Afb. 3. Grondplan van het plangebied.

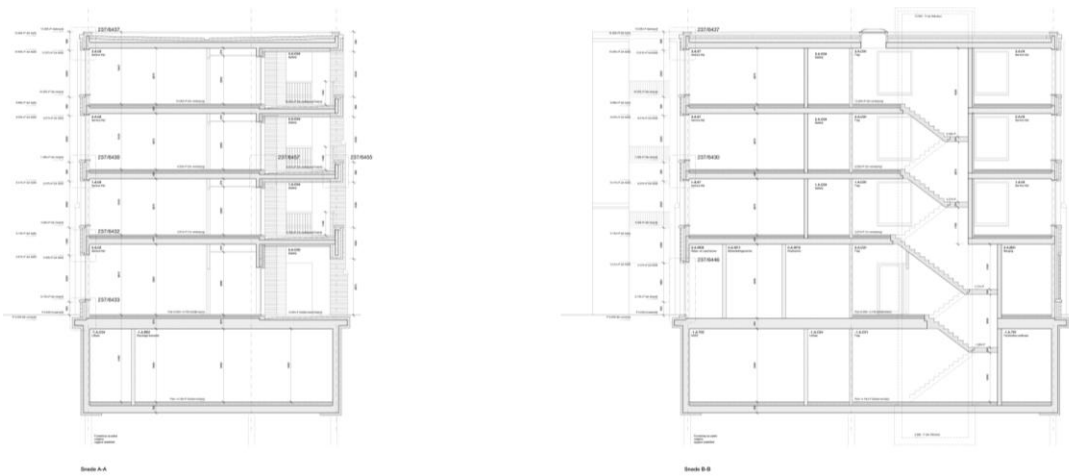
Afb. 4. Grondplan van gebouw A.

Afb. 5. Snede van gebouw A.

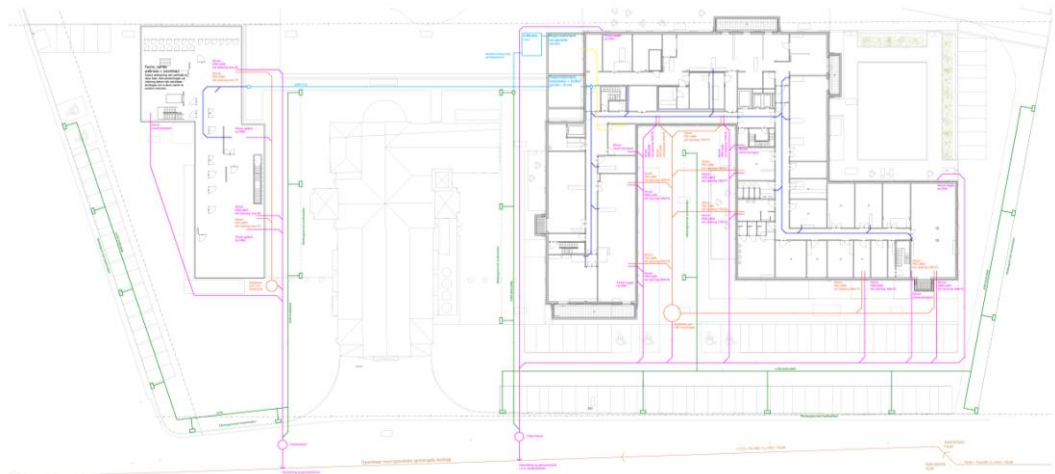
Afb. 6. Grondplan van gebouw C.

Afb. 7. Sneede van gebouw C.

Afb. 8. Rioleringsplan van de kelders van gebouw A en C.

Afb. 9. Rioleringsplan van het ganze plangebied.

Aard ingreep:	Nieuwbouw en heraanleg terrein
Wijze fundering:	paalfundering
Onderkeldering:	ja
Diepte bodemverstoring:	Verhardingen: 0,4-0,5 m –mv; kelder verdieping: 4,96 m –mv, liftkoker: 6,16 m –mv; paalfunderingen: onbekend
Oppervlakte bodemverstoring:	Ca. 11.700 m ² (bebouwing en verharding) en ca. 11.200 m ² (groenzone)
Verwachte wijziging grondwaterstand:	Niet bekend
Toekomstige ligging boven- en ondergrondse infrastructuur:	Zie afbeeldingen
Toekomstige ligging verharding:	Zie afbeeldingen

De consequentie van de voorgenomen ingreep kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

1.1.5 Juridisch kader

Artikel 5.4.1. (07/07/2017 -)

Voorafgaand aan het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen moet een archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 en artikel 5.4.12 opgesteld en bekrachtigd worden in volgende situaties:

1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschemde archeologische site;

2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;

3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor de toepassing van dit artikel op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen wordt van die verplichting vrijgesteld:

1° indien de aanvraag volledig betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;

2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden binnen een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, waarbij de oppervlakte van de ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 100 m² beslaat;

3° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden aan bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden buiten een archeologische zone, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten een voorlopig of definitief beschemde archeologische site, waarbij de oppervlakte van de ingreep in de bodem buiten het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden minder dan 1000 m² beslaat, wanneer de lijninfrastructuur waarvoor de omgevingsvergunning wordt aangevraagd meer dan 1000 meter bedraagt;

4° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschemde archeologische sites;

5° indien de handelingen louter betrekking hebben op verbouwwerken of vernieuwbouw, zonder bijkomende ingreep in de bodem;

6° indien de handelingen louter betrekking hebben op de regularisatie van vergunningsplichtige projecten, overeenkomstig artikel 81 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en alle ingrepen in de bodem al zijn uitgevoerd;

7° indien de stedenbouwkundige aanvraag kadert in verbeterd bodembeheer en uitsluitend betrekking heeft op een reliëfwijziging in agrarisch gebied, niet gelegen in een archeologische zone zoals opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones of een voorlopig of definitief beschemde archeologische site, als gevolg van een afgraving van teelaarde tot 40 cm en de latere toevoeging met dezelfde teelaarde.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

De aanvrager van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen kan een al bekrachtigde archeologienota indienen als de aanvraag betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als

de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werkzaamheden die in de bekrachtigde archeologienota zijn omschreven.

Als er in de archeologienota een archeologische opgraving werd opgelegd, moet deze zijn uitgevoerd en moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd. In het geval dat er gebruik is gemaakt van onderafdeling 7 van deze afdeling, moet de bekrachtigde nota zijn uitgevoerd. Als er in de nota een archeologische opgraving wordt opgelegd, moet daarover een archeologierapport aan het agentschap zijn bezorgd.

De archeologienota werd vervaardigd naar aanleiding van een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. De verplichting tot de opmaak van een archeologienota wordt gekoppeld aan oppervlaktecriteria. Vanwege de ligging van het plangebied gedeeltelijk nog niet vastgestelde zone en het gegeven dat de opdrachtgever niet publieksrechtelijk is, geldt een verplichting voor het opstellen van een archeologienota bij bodemingrepen groter dan of gelijk aan 1000 m², waarbij het perceeloppervlak groter of gelijk aan 3000 m².

Aangezien de geplande ingrepen in het te ontwikkelen gebied in totaal een oppervlakte van 22.900 m² beslaan (binnen een totaal perceeloppervlak van 2,35ha) en daarmee de maximale onderzoeksgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer een bekrachtigde archeologienota te laten opmaken.²

Het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied dient te gebeuren op grond van de Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetector (versie 2.0). Het doel van de Code is om als een minimale standaard te dienen voor de kwaliteit van archeologisch onderzoek en het gebruik van metaaldetectoren in Vlaanderen.³

De eventuele vondsten en bijhorende documentatie die tijdens het archeologisch onderzoek worden verzameld, zullen voorlopig worden bewaard bij Vlaams Erfgoed Centrum bvba. Na afronding van het totale onderzoek zullen de vondsten en data worden overgedragen.

1.1.6 Doelstelling en vraagstelling

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Het bureauonderzoek vormt binnen de archeologienota de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van het bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwaarde archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde archeologische verwachting. Daarbij worden onder andere de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), relevante historische kaarten en informatiebronnen omtrent de ondergrond gebruikt.

² <https://geo.onroerend.erfgoed.be>

³ Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016

De beschrijving van de historische, archeologische en aardwetenschappelijke informatie is gebaseerd op het volgende bronmateriaal:

Aardkundige gegevens:

- ✓ Quartairgeologische kaart 1:50.000
- ✓ Bodemkaart 1:50.000
- ✓ Bodemgebruikskaart
- Bodembedekkingskaart
- ✓ Erosiekaart
- Hoogteverloopkaarten
- ✓ Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen

Archeologische gegevens:

- Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Historische gegevens:

- ✓ Kadasterplan
- ✓ Fricx kaarten uit 1712
- ✓ Ferraris kaarten uit 1771-1778
- ✓ Atlas der buurtwegen 1840-1850
- ✓ Vandermaelenkaart 1846-1854
- ✓ Topografische kaart
- ✓ Luchtfoto's 1979-2012
- ✓ Orthofoto's

Externe partijen:

- Literatuur
- Iconografische bronnen
- Toponymie
- Huidige gebruikers

1.2 Assessmentrapport

1.2.1 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

Het onderzoeksgebied kenmerkt zich aardwetenschappelijk als volgt:

Bron	Informatie
Quartaairgeologische kaart 1:50.000 (afb. 10) ⁴	Profieltype 1: eolische afzettingen uit het Weichselian (Laat-Pleistoceen)
Geomorfologie ⁵	Vlakland van Nazareth in het interfluvium tussen Schelde en Leie
Bodemkaart 1:50.000 ⁶	Zcm: matig droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont Sbc(h): droge lemig zandbodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B horizont OB : bebouwde zone

⁴ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁵ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁶ <http://www.geopunt.be/kaart>.

Bron	Informatie
Reeds verrichte boringen ⁷	Boring 363: Quartair: 0.00 0.50 grijs zwart zand, onderaan geel 0.50 0.75 geel roestig middelmatig zand 0.75 1.00 grijs geel zand 1.00 1.20 geel roestig zand met grijze glauconiehoudende laagjes en schelprestjes 1.20 1.40 grijs fijn zand, glauconiehoudend 1.40 1.50 geel roestig lemig fijn zand 1.50 1.60 grijs lemig fijn zand 1.60 1.80 geelgrijs zand, bevat wat glauconiet en kleine schelprestjes 1.80 2.00 geelgrijs middelmatig zand, bevat wat glauconiet en schelprestjes 2.00 2.50 geelgrijs zand, licht lemig, bevat wat glauconiet en schelprestjes 2.50 3.20 groen kleihoudend middelmatig zand, met silexfragmenten 3.20 3.60 groengrijs grof zand met silexkeien en splijtfragmenten Tertiair: 3.60 5.80 donkergroen lemig zeer fijn zand glauconietrijk, gliimmerhoudend
Hoogtekaart ⁸	19-20 m + TAW
Bodemerosie ⁹	Sterk erosiegevoelig
Bodemgebruikskaart ¹⁰	Andere bebouwing Akker Bos Weiland
Bodembedekkingskaart ¹¹	Gebouwen, gras, bomen en verharding

Het plangebied is gelegen op een ondergrond die bestaat uit eolische afzettingen van het Paat-Pleistocëen/Weichseliaan en/of het Tardiglaciaal waar mogelijk ook hellingsedimenten uit het Quartair toe behoren. Deze is omschreven als het Quartair profieltype 1.

Het dekzand is een eolisch sediment van lokale oorsprong. Het werd afgezet door overheersende noorderwinden gedurende het Boven-Pleni-Weichseliaan, en vooral in de koude fasen van het Tardiglaciaal, boven het vlakke laagterrasoppervlak. Het dekzand is afkomstig van deflatie van dit oppervlak. Het keienvloertje aan de basis van de dekzanden is een restgrind, gevormd door deflatie van het fluvioperiglaciaal substraat. Het werd later bedolven onder aanwaaiend zand van lokale oorsprong.

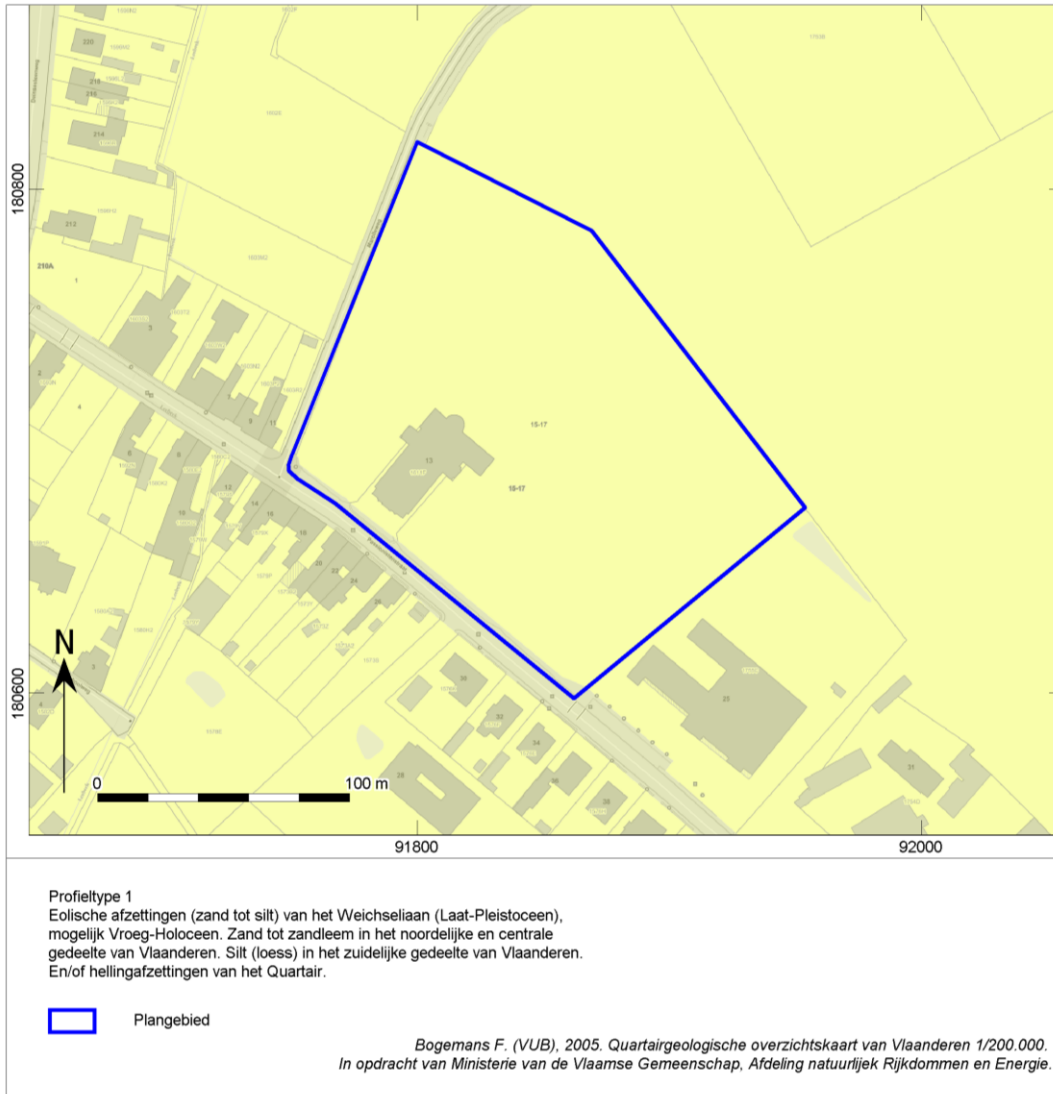
⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁸ <http://www.geopunt.be/kaart>.

⁹ <http://www.geopunt.be/kaart>.

¹⁰ <http://www.geopunt.be/kaart>.

¹¹ <http://www.geopunt.be/kaart>.

Afb. 10. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.

In deze Quartaire afzettingen zijn volgende bodemtypes ontwikkeld:

Zcm: matig droge zandbodem met dikke antropogene humus A horizont

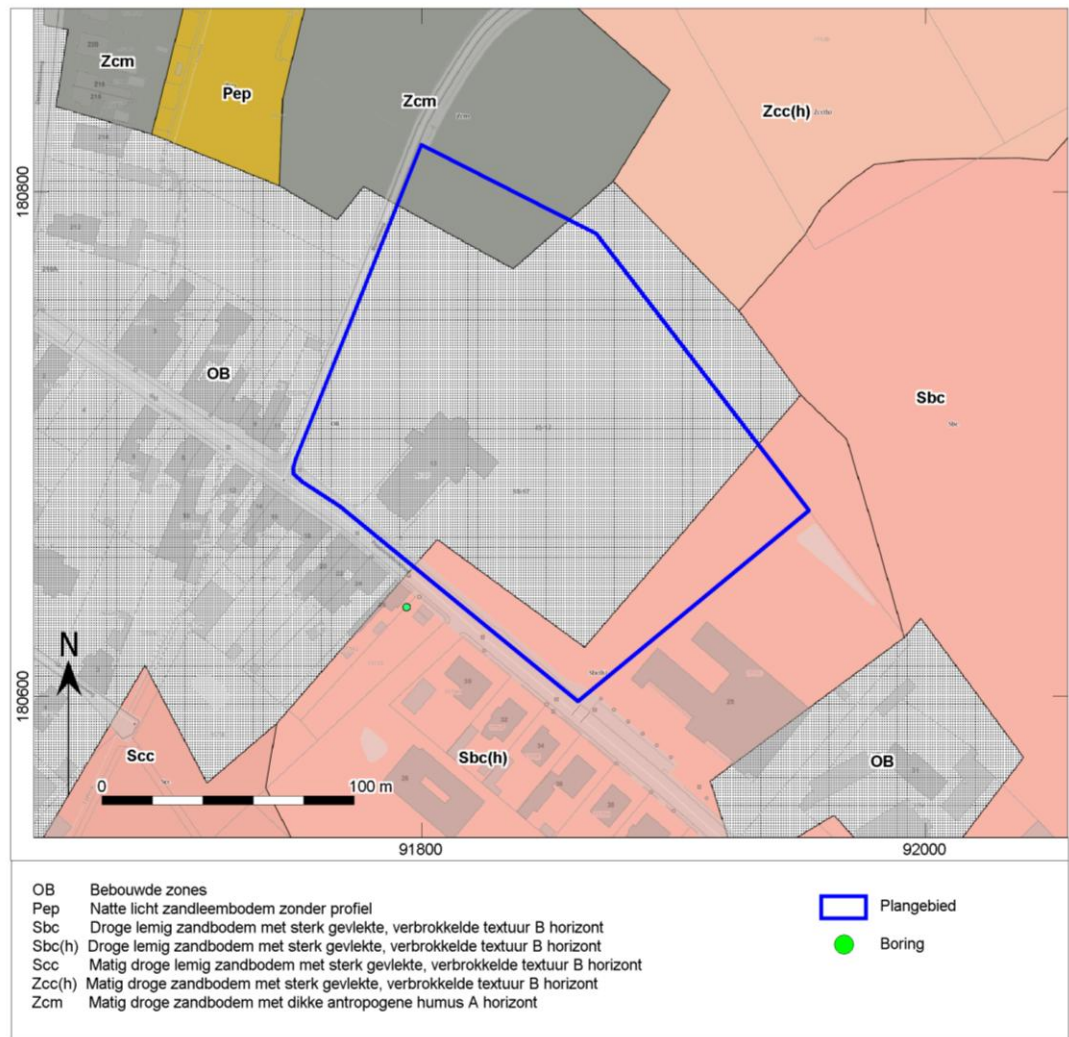
Naargelang de kleur van de pluggen werden de bodems onderscheiden in bruine of grijze pluggen. Onder het pluggendek vindt men vaak overblijfselen van een verbrokkelde podzol B. Roestverschijnselen komen voor tussen 60 en 90 cm. De bodems zijn nooit overdreven nat zelfs niet tijdens het voorjaar, maar ze kunnen in de zomer aan watergebrek lijden.

Sbc(h): droge lemig zandbodem met sterk gevlekte verbrokkelde textuur B horizont

De drie series Sbb, Sba en Sbc, gekenmerkt door droge lemige zandgronden vormen een evolutiesekwentie van bruine bodem tot bodems met verbrokkeld textuur B horizont. De bouwvoor is uniform ongeveer 25 cm dik en donker grijsbruin. Bij Sbb rust de bouwvoor op een zwak humeuze, bruine kleur B horizont voor 30-40 cm dikte. Bij Sba komt de textuur B in successieve banden voor tussen 60 en 120 cm. Bij Sbc is deze textuur B gedeeltelijk opgelost en komen veelal ijzerconcreties voor (Prepodzol). De roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120 cm. De bodems zijn te droog in de zomer en gevoelig voor verstuiwing.

OB : bebouwde zone

Soms wordt het bodemprofiel door het ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd (kunstmatige gronden). De bodems in de bebouwde zone (OB) zijn daar een voorbeeld van.

Afb. 11. Het plangebied op de bodemkaart.

Op basis van de hoogtekkaart is het plangebied gelegen op een hoogte tussen 19 en 20 m +TAW. Het terrein loopt daarbij naar het noorden af. Landshappelijk gezien ligt het ook op de overgang van het Plateau van Kruishoutem-Wortegem of het interfluviaal terras van Kruishoutem naar het Vlakland van Nazareth.

Het vlakland wordt als volgt omschreven:¹²

Dit deel vormt een opvallend vlak zandig gebied, gelegen ten oosten van de Leie op een hoogte rond +10 m. De typische micromorfologie van de W-O gerichte dekzandruggen van de eigenlijke Vlaamse Vallei ontbreekt hier nagenoeg volledig. Er komen wel enkele nauwelijks ingesneden beken voor die er zich op het zandig oppervlak ontwikkelen door diffuse samenstroming van het afvloeiend water en die door zeer lage, stroomopwaarts samensmelgende interfluvia van elkaar gescheiden zijn.

De menselijke invloed op het afwateringspatroon is er belangrijk zoals blijkt uit de vele gegraven grachten en doorsteken. Ten oosten van de weg Kruishoutem-Deinze, op het eigenlijke vlak van Nazareth komt tussen Ouwegem en Nazareth een afwateringspatroon van grachten voor die van west naar oost gericht zijn

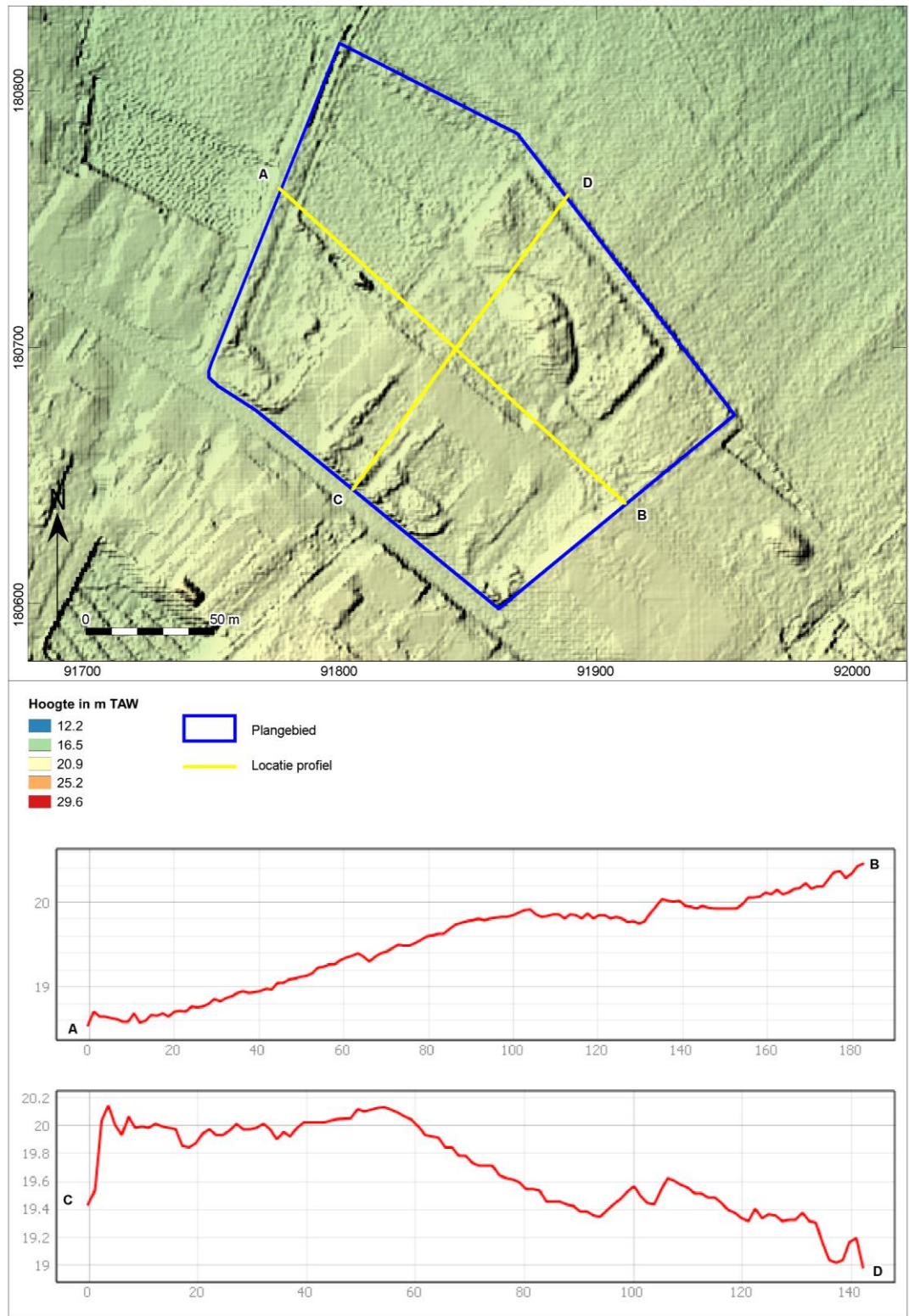
¹² De Moor 1997: 14

en die naar de Boven-Schelde afwateren. Op het meest westelijke gedeelte van het vlak van Nazareth komen wel kleine beekjes voor die rechtstreeks naar de Leie afvloeien. Ten oosten van het rivierduincomplex van Deurle, maar dit is dan al grotendeels buiten de noordrand van het kaartblad komen wel enkele natuurlijke beken voor die noordwaarts naar de Leie stromen en die in beter merkbare depressies lopen. Het is evenwel niet duidelijk in hoever deze depressies verband houden met de beekwerking, dan wel met de fluvioperiglaciale micromorfologie van het pleistocene opvullingsvlak, of ook nog met latere oppervlakkige eolische herwerking. In elk geval komt het vlak van Nazareth in essentie overeen met het fluvioperiglaciale opvullingsvlak van de Vlaamse Vallei en is dus te beschouwen als het laagterras dat enkele meters uitsteekt boven de valleibodem van de alluviale vlakte.

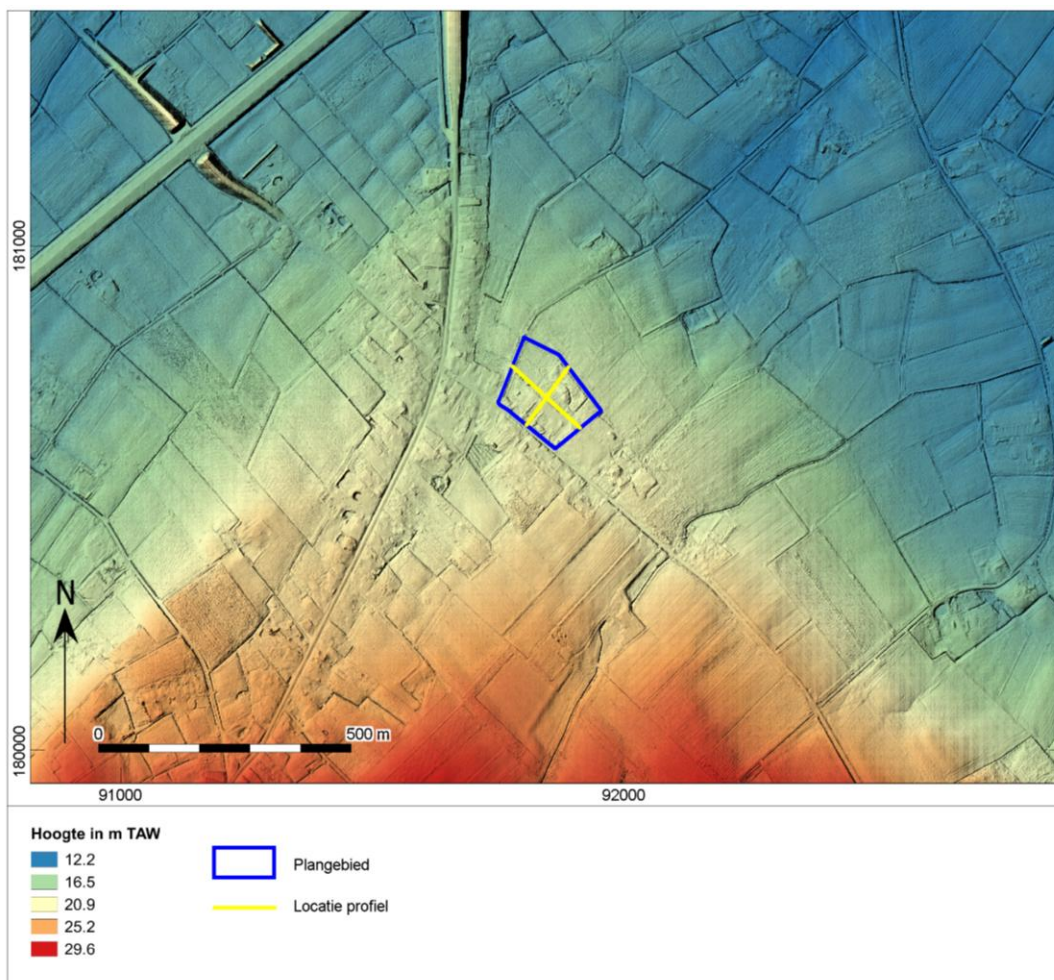
Het intergluviaal terras van Kruishoutem wordt als volgt omschreven:

Dit plateau-achtig topvlak ligt op een hoogte van +60 à +65 m tussen de grote dalen van Boven-Schelde en van Leie. Het is omgeven door relatief steile flanken die vooral vanuit het noordoosten aangesneden zijn door vrij diepe dalhoofden die er transversaal uitzien als boogdalen. In deze dalhoofden en op de topzone komt een lemige bovenlaag voor die de grindlaag verbergt die het topvlak be kroont en er plaatselijk op de wanden van insnijdingen ontsluit. Langs de westelijke flank komt op een hoogte van +30 m een versneden dalflankschouder voor (Kruishoutem - Sprietje) die door hoogteligging en positie het terrasniveau van Meulebeke zou kunnen vertegenwoordigen.¹³

¹³ De Moor 1997: 18-19

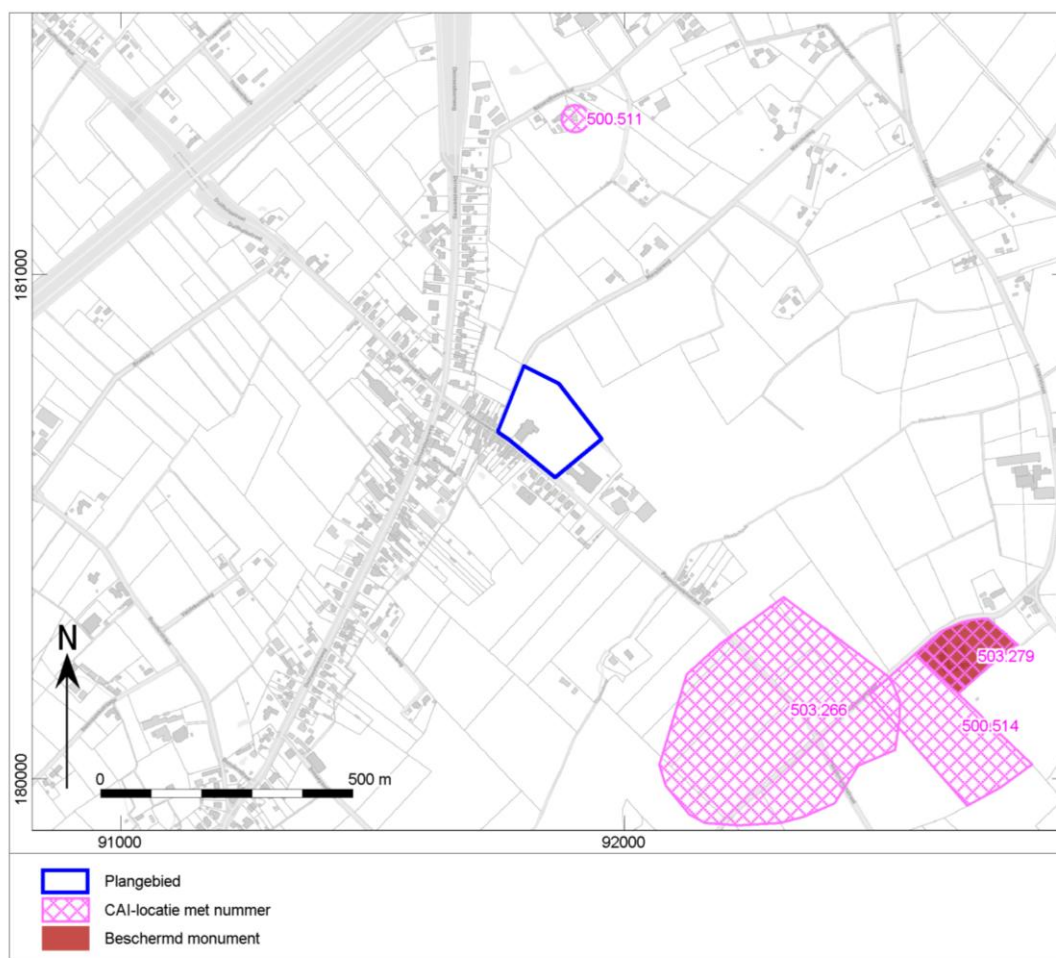
Afb. 12. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM), inclusief profiel hoogteverloop.

Afb. 13. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM).

1.2.2 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Voor het onderzoeksgebied zijn in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) van Onroerend Erfgoed de volgende archeologische waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (afb. 14):

Afb. 14. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.

CAI nummer	Afstand t.o.v. plangebied	Datering	Omschrijving
500511	650 m ten N	Midden-Neolithicum	Losse vondst van een gepolijst artefact, mogelijk een beitel
	900 m ten O	Mesolithicum metaaltijden	Onbepaalde sporen en materiaal Aanwijzingen voor bewoning, verdere informatie ontbreekt
500514		Volle Middeleeuwen	Hof te Wijckhuyze: volmiddeleeuwse boerderij, waarvan greppels en aadewerk zijn aangetroffen. Verder zijn er ook oude ploeglagen en colluviale pakketten aangetroffen
		Nieuwe tijd	Bakstenen riolering van een gebouw buiten de walgracht
	800 m ten ZO	Mesolithicum	Lithisch materiaal: wommersomkwartsiet en vuursteen
503266		Laat-Neolithicum	Vlakgraf, klokbekegraf (crematiegraf) met maritieme klokbeke en gevleugelde pijlpunt
			Losse vondst: hiel van een gepolijste bijl
			Scherf aardewerk uit de klokbekecultuur Pijlpunt met schatdoorn en weerhaken

	Late Bronstijd	Paalgaten en paalkuilen van een standgreppel Dik- en fijnwandig aardewerk
	Late IJzertijd	Fragmenten van geknikte schalen (aardewerk)
	Romeinse tijd	Enkele potscherven en een brandrestengraf met aardewerk
900 m	Late	Hof ter Wyckhuuse: site met walgracht, vroegere zetel van de heerlijkheid
503279	ten O Middeleeuwen	Wyckhuuse. Voor het eerst vermeld in 1400 en eigenaars tot 1800. Thans leegstaand. Opgravingen in 1997 (zie CAI melding 500514)

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn op basis van de CAI een aantal archeologische meldingen bekend. Deze overspannen de periode vanaf het mesolithicum tot en met de nieuwe tijd.

De ligging van deze sites, met name deze uit de prehistorie, kunnen gelinkt worden aan de landschappelijke ligging nabij waterlopen en op een overgangszone van een hoger gelegen deel in het landschap naar een lager gelegen deel, gecombineerd met vruchtbare matig natte en matig droge lemige zandbodems die voor de landbouw –vanaf het Neolithicum– belangrijk zijn.

Uit de Vroeg-Romeinse periode (1ste tot 3de eeuw) dateert een Gallo-Romeinse vicus met centrale economische en religieuze functie met onder meer de vondst van talrijke massieve bronzen godenbeeldjes van Mars, Mercurius, Victoria en Minerva, verwijzend naar een heiligdom. Deze is gelegen net ten zuiden van Kruishoutem. Vier opgegraven waterputten, aardewerk, honderden munten, fibulae en sieraden wijzen op het belang van de nederzetting. Laat-Romeinse bewoningsresten, een agrarische nederzetting van Germaanse immigranten uit de 5de eeuw en twee Merovingische bewoningskernen of villas met grafplaats laten een continuïteit in bewoning vermoeden. Sporen van een oost-west-georiënteerde houtbouw uit de 6de tot 8ste eeuw zijn mogelijk te vereenzelvigen met een eerste Sint-Pieterskerkje. Ook een Middeleeuws grafveld met een 200-tal graven vanaf de 7de eeuw tot de 14de-15de eeuw werd blootgelegd en kan als de necropool van het oude Hulthem beschouwd worden.¹⁴ Deze sites liggen echter 3,5-4 km ten zuiden van het plangebied.

1.2.3 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

Historische situatie

Eerste vermelding van de "villa dominica hulthem" is in een charter van Karel de Kale van 847 waarin hulthem deel uitmaakt van de bezittingen van de abt van de Sint-Amandsabdij van Elnone (Noord-Frankrijk), gesticht door de Heilige Amandus op gronden geschonken door koning Dagobert I. In een brief van 1019 van Othelboldus, abt van de Gentse Sint-Baafsabdij aan Otgiwa, graaf van Vlaanderen, worden landbouwbedrijven "in uilla hulthem" opgesomd die door graaf Arnulf I van de abdij werden ontnomen en nu gerestitueerd.

Etymologisch ontstaan uit het Germaanse hulta (=bos) en haima (=woning). Huidige benaming Kruishoutem, eerst vermeld in 1227 als "Sancte Crucis Houthem" vermoedelijk na verwerving van een relikwijn van het Heilig Kruis tijdens de tweede kruistochten midden 12de eeuw, pas officieel in 1817 ingevoerd.

Belangrijkste heerlijkheid Ayshove, ten NO van de huidige dorpskom opklimmend tot de post-Karolingische periode met kenmerkende dries, zogenaamd Ayshovedries, een centraal akkercomplex, de Ayshovekouter en een centrale hoeve, Ayshovehof. Dit hof groeide uit tot burcht op de plaats van het huidige kasteel van

¹⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135393>

Kruishoutem, gebouwd begin 17de eeuw door de familie de Jauche op de oude funderingen. Heerlijkheid met een 200-tal achterlenen. In 1645 tot baronie en in 1670 tot graafschap verheven. Sinds 1670 ook toetsemming voor een jaarmarkt.

Gemaanse toponiemen als Huttegem, Riemegeem, Herlegem, Rekkem en Zijldegem wijzen op vroeg-middeleeuwse kernen voornamelijk in het Zuiden en in het Westen van de gemeente. Vermoedelijk in de 11de tot 12de eeuw verplaatsen van het centrum van de Kapellekouter naar de huidige dorpskom met Sint-Eligiuskerk ten Noorden hiervan.

Bestuurlijk-fiscaal behoorde Kruishoutem tot de kasselrij Oudenaarde waarvan het de grootste gemeente was. Kerkelijk deel uitmakend van het bisdom Doornik, sinds 1559 van het bisdom Gent.

Typische agrarische gemeente met nog tientallen hoeven teruggaand op middeleeuwse pachthoven. Dankzij historisch onderzoek herleven de oude namen als het Goed te Wijckhuize, het Goed ter Hoeyen, het Goed ter Copen, het Goed ter Schuren of de Rode Poorte, door gedenkplaten aan de nog bestaande gebouwen bestendig. Verschuiven hoeven zoals het Goed ter Burcht, Ter Meulen of Te Bundere werden vroeger reeds aangepast; andere zoals het Goed te Waelbroeck of de Berle Poorte werden recent verkocht en "gerenoveerd" zodat ze niet meer voor opname weerhouden werden.

Verschuiven straatnamen verwijzen ook naar vroegere windmolens, zeven in aantal, zoals de Hoogmolen, IJzerbergmolen, Kapellemolen of Langeveldmolen, die heden allen verdwenen zijn.

Voornaamste activiteit blijft pluimveeteelt met voornamelijk legkippen en belangrijk centrum van eierhandel en -markt. Recentelijk geleidelijke reconversie van landbouw- naar tuinbouw. Tot de 19de eeuw ook belangrijke lijnwaadnijverheid.

Belangrijke infrastructuurwerken in de tweede helft van de 19de eeuw met bouw van een nieuwe neogotische kerk (1855) en verruimen van de Markt, de aanleg van de steenweg op Olsene (1868) en bouw van een gemeentehuis (1870-75).

Ontsluiting door aanleg van de autosnelweg E 17 in het Westen van de gemeente een met inplanting van een belangrijke industriezone vanaf 1981.¹⁵

Bouwhistorische schets

Hof te Wyckhuize

De hoeve met gekende en deels behouden typische laatmiddeleeuwse graachtstructuur kent volgens recente opgravingen een occupatiegeschiedenis die terug gaat tot de 10de -13de eeuw. De hoeve was de zetel van de heerlijkheid van Wijckhuize, naar de familie Wyckhuus, eigenaars van 1400 tot 1800.

De huidige hoeve is typologisch een representatief voorbeeld van een 19de-eeuwse hoeve met losstaande bestanddelen met in U-vorm ingeplante gebouwen rondom een begraasd erf. Het woonhuis, vernieuwd in 1822, is een kenmerkend voorbeeld van een begin 19de-eeuws boerenhuis met gewitte gevels, beluikte rechthoekige vensters en typische halfronde venstertjes onder de daklijst.

Het erf bewaart de imposante in U-vorm opgestelde bakstenen bedrijfsgebouwen karakteristiek voor de architectuur van de jaren 1860 met dwarsschuur met kenmerkende korfboogpoorten en stalmeugel en een ouder vrijstaand bakhuis die conceptueel deel uitmaken van de hoeve.¹⁶

¹⁵ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135393>

¹⁶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10241>

Kloostercomplexen Sint-Gabriëllekerk (plangebied):

Voormalig zogenaamd "Klooster van de paters Passionisten" met Sint-Gabriëlkerk, thans campus "de Kruiskouter" van de broeders van Liefde. In 1925, aanvraag door de "Curia provincialis passionistarum Belgii" van Wezenbeek-Ophem een kerk en klooster te mogen oprichten op de wijk Marolle. Bakstenen complex gebouwd door de aannemers, de gebroeders Van den Bussche (Kortrijk) met in U-vorm gebouwde kerk en kloostercomplex te midden van een beboomde tuin, van de straat afgesloten door een beeldbepalende hoge bakstenen muur met rondboognissen tussen pijlers met gecementeerde bekroning. Ten noordwesten, Sint-Gabriëlkerk. Ten overstaan van de rooilijn inspringend, niet georiënteerd bakstenen gebouw met pseudo-basilicale aanleg, brede middenbeuk van zes traveeën, zijbeuken van vijf traveeën, niet uitspringend transepten koor van twee traveeën met halfronde absis en vierkant klokkentorentje ten zuidoosten aanleunend tegen het transept. Afdekkende leien zadeldaken. Hoge voorpuntgevel met gemarkeerd rondboogportaal met puntgevel- en kruisbekroning, drie hoge rondboogvensters en topoculus. Terugwijkende lagere zijtravee geritmeerd door rondboognissen met tweelichten en gelijkaardig drieliicht in transeptgevels en koor. Klokkentorentje met drie geledingen, rondboogvensters en galmgaten en naaldspits met kruis. Geelbakstenen kerkinterieur in art-de costijl met hoge plint van zwarte baksteen, witte steen en marmerplaten. Brede middenbeuk onder tongewelf met gordelbogen en caissonverdeling, gescheiden van zijbeuken door rondboogarcade op vierkante pijlers en kruisriboverwelling. Koor met rechtse tribune en orgel. Meubilair. Marmeren hoofd- en zijaltaren. Ingewerkte houten biechtstoelen. Geschilderde kruisweg in houten omlijsting, gesigeneerd en gedateerd M. De Loore, 1928. Glas-in-loodramen. Sober bakstenen kloostercomplex op L-vormige plattegrond, overwegend drie bouwlagen en zwarte pannen zadeldaken; omlopende houten kroonlijst met klosjes op consoles. Rechthoekige en rondboogvensters, op de bovenverdieping in eenvoudige nissen; deels vernieuwd houtwerk. Eenvoudig deels aangepast interieur met behouden overwelfde kloostergang met rondbogen. Vleugel tussen klooster en kerk met twee bouwlagen met sacristie en huidige winterkapel op de begane grond en zaal op de bovenverdieping; laatstgenoemde met rondboogvensters met fraai glas in lood. Ommuurde beboomde tuin en moestuin gescheiden door verschillende dreven met onder meer axiaal tegen de ommuring ingeplant, bakstenen kapelletje met piëtabeeld.¹⁷

Historische kaarten

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
Villaret kaarten ¹⁸	1745-1748	Onbebouwd terrein in gebruik als akker met in het noorden een bos. Het gebied loopt naar het noorden toe af.
Ferraris kaarten ¹⁹	1771-1778	Het plangebied is hier afgebeeld als twee percelen in gebruik als akker. Verder is het terrein onbebouwd
Atlas der buurtwegen ²⁰	Ca. 1840-1850	In het zuidoosten van het terrein is een gebouw (hoeve?) te zien.
Vandermaelen kaarten ²¹	1846-1854	Het plangebied is aangeduid als akker met bos waar ook een hoeve staat.
Poppkaarten	Na 1842	Deze kaart geeft een zelfde beeld als de Vandermaelenkaart.
Topografische kaart ²²	1904	Deze kaart geeft een zelfde beeld als dit uit de 19de eeuw.
Topografische kaart ²³	1939	Ondanks dat het terrein reeds in 1926 werd bebouwd met een klooster en kerk is deze hier nog niet afgebeeld.

¹⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/74386>

¹⁸ <http://www.geopunt.be>.

¹⁹ Ferraris 1771-1778.

²⁰ onbekend 1840-1850.

²¹ Vandermaelen 1846-1854.

²² <http://www.cartesius.be>

²³ <http://www.cartesius.be>

Bron	Jaartal	Historische situatie
Topografische kaart ²⁴	1969	De kerk en het klooster zijn hier te zien. Het bos ligt buiten het plangebied.
Luchtfoto ²⁵	1979-1990	Op de foto is een zelfde situatie te zien
Luchtfoto ²⁶	2013-2015	Op deze foto is het kloostergebouw te zien voor die in 2014 afgebroken werd
Luchtfoto ²⁷	2017	Dit is de huidige situatie van het terrein dat nu braak ligt.

De Villaretkaart werd genoemd naar de Franse ingenieur-geograaf Jean Villaret en dateert uit de periode 1745-1748. Na de slag bij Fontenoy (1745) kregen de Fransen voor enkele jaren de controle over onze gebieden. Het is in die militaire context dat de meer dan 80 kaartbladen ontstonden. De kaarten geven het gebied weer tussen Gent-Doomik en Maastricht-Luik.²⁸ Op deze kaart is te zien dat het plangebied – ondanks de niet correcte georeferentie – gelegen is aan de (voorganger van) de Passionistenstraat. Het terrein is in gebruik als akker en bestaat uit verschillende percelen. In het noorden is een bos afgebeeld. Ten westen van het terrein is het gehucht de Marollenhoek afgebeeld, evenals de Leebeek.

²⁴ <http://www.cartesius.be>

²⁵ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁶ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁷ <http://www.geopunt.be/kaart>.

²⁸ <https://bib.kuleuven.be/ub/nieuws/2015/kaart-van-jean-villaret-1745-1748-digitaal-beschikbaar-via-limo> en <http://datanews.knack.be/ict/tag/villaretkaart-495122.html>

Afb. 15. Het plangebied op de Villaretkaat.

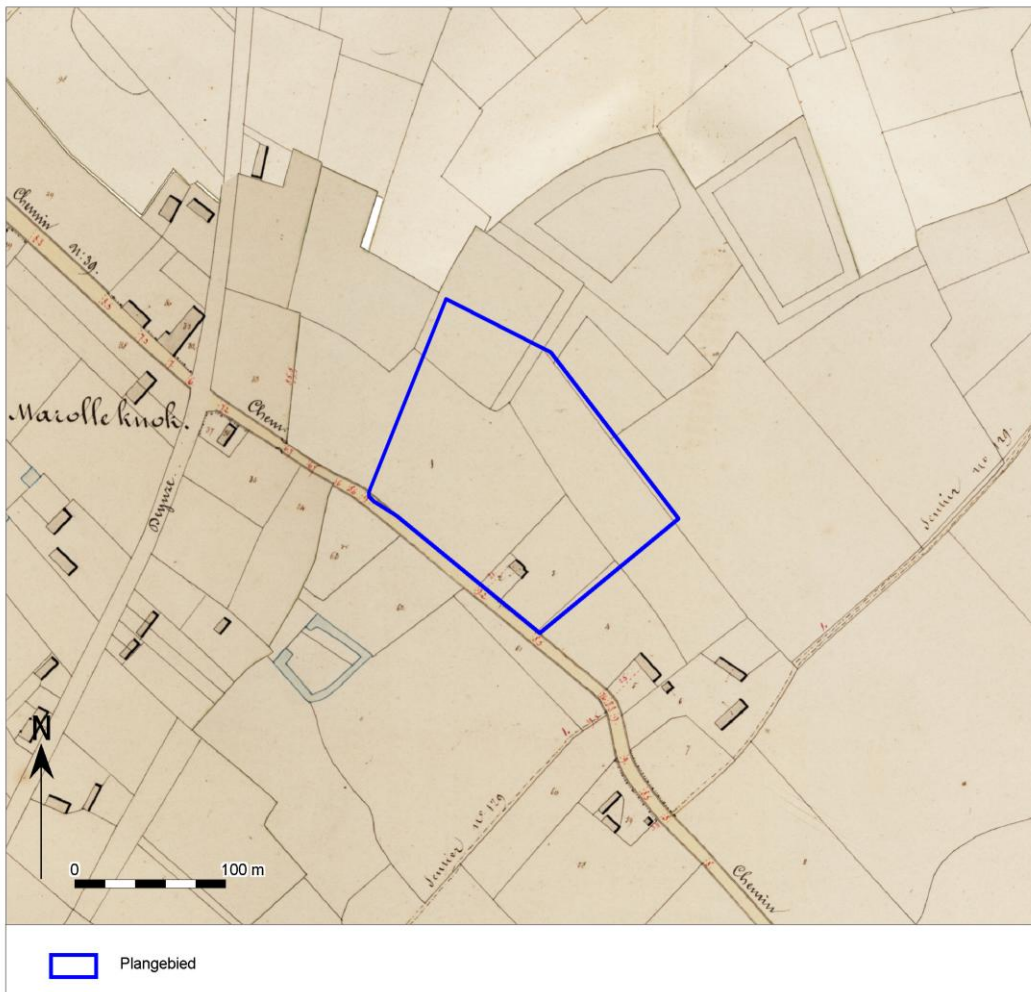
De Ferrariskaarten (Carte de Ferraris) zijn een verzameling van 275 gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Zij kwamen tussen 1771 en 1778 tot stand onder leiding van Joseph de Ferraris, generaal bij de Oostenrijkse artillerie, veldmaarschalk in de Oostenrijkse Nederlanden. Het is de eerste systematische en grootschalige kartering, zowel in "België" als in heel West-Europa.²⁹ Hieruit blijkt dat het plangebied in gebruik is als akker. Ten noorden van het terrein zijn weiden aanwezig. Het bos (zichtbaar op vorige kaart) is hier niet afgebeeld.

²⁹ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferrariskaarten>.

Afb. 16. Het plangebied op de Ferraris kaart.

Circa 60 jaar later werd de Atlas der Buurtwegen uitgegeven (afb. 17). Dit is een verzameling van boeken met overzichts- en detailplannen, daterend van rond 1840. Hierop valt af te lezen dat het plangebied voor de eerste maal bebouwd is, vermoedelijk door een kleine hoeve. Het overige deel is mogelijk ook in gebruik als akkeral is dit niet op de kaart te zien.

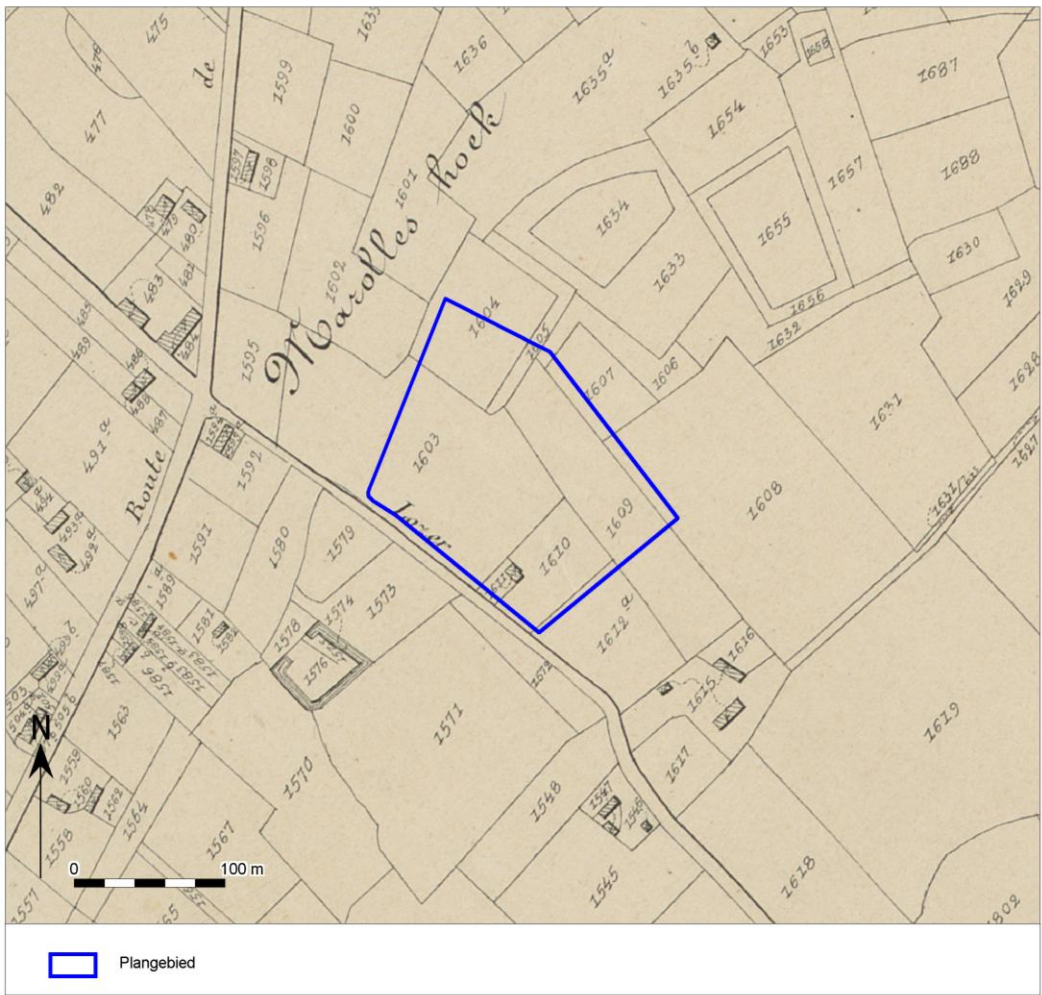
Afb. 17. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.

Een zestal jaar later zijn de Vandemaelenkaarten samengeseld. Dit is een verzameling historische kaarten gemaakt door Philippe Vandemaelen (1795-1869). Zijn "Carte topographique de la Belgique" is gemaakt tussen 1846 en 1854 op 250 folio's op schaal 1: 20.000. Op deze kaart is een vereenvoudigde weergave van het plangebied en omgeving te zien. Het plangebied bestaat er deels uit akker en deels uit bos. Het gebouw is aan de straatzijde goed te zien.

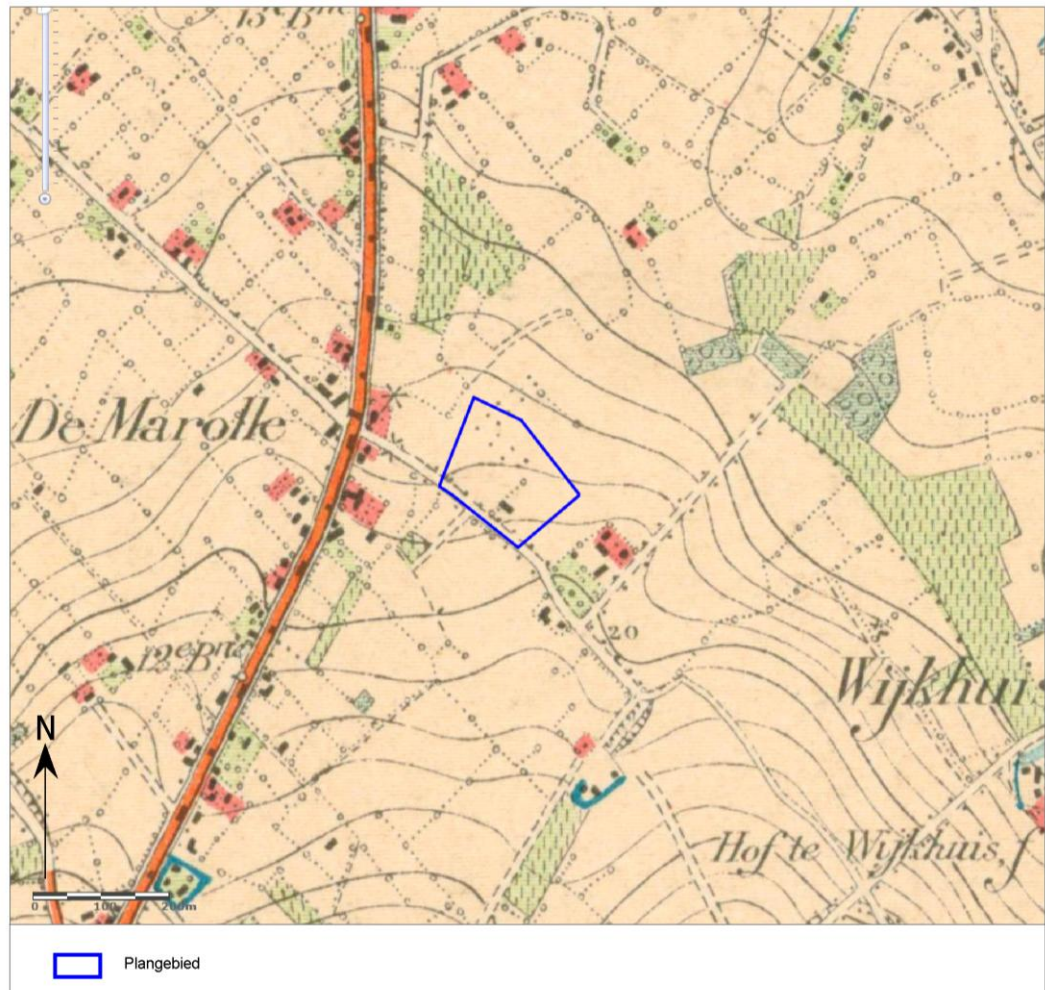
Afb. 18. Het plangebied op de Vandermaelenkaarten.

Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Deze kaarten waren een gecommercialiseerde versie van het toenmalig kadaster van België en bevatten vele gegevens over gronden en percelen. Nadat Philippe Vandermaelen al in 1836 toelating had gekregen om de kadastergegevens te gebruiken en in kaart te brengen, kreeg ook Popp deze toelating in 1842. Door het overlijden van Popp werd zijn 'Atlas cadastral parcellaire de la Belgique' niet afgeemaakt. Deze kaart brengt het kadaster duidelijk in beeld. Het plangebied is hier gelijkaardig afgebeeld als op vorige kaarten. De straat waar het plangebied aan gelegen is, is benoemd als Lozer gezien deze richting dit gelijknamige gehucht liep.

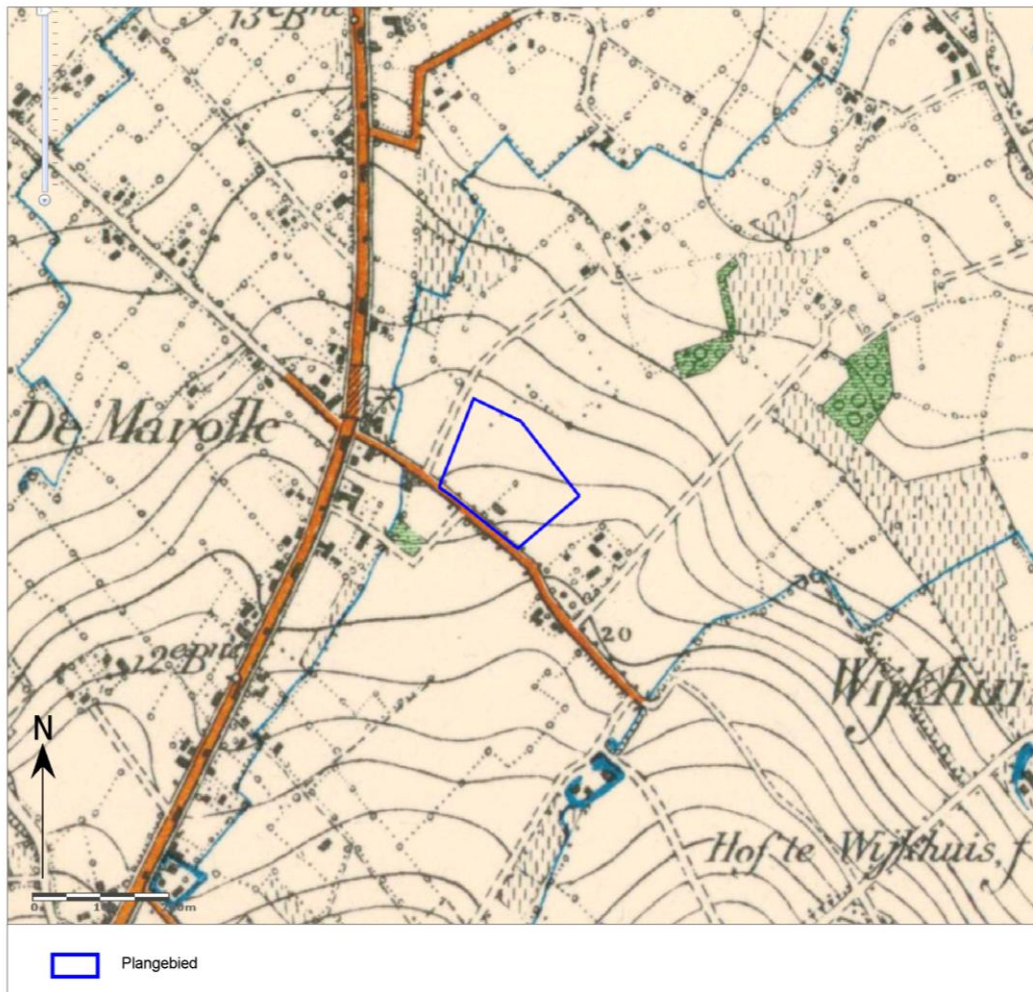
Afb. 19. Het plangebied op de Popp-kaarten.

Ook op de topografische kaarten van 1873 (niet afgebeeld) en 1904 is te zien dat dit gebouw nog steeds binnen het plangebied aanwezig was. Het overige deel van het plangebied was op dat moment in gebruik als akker.

Afb. 20. Het plangebied op de topografische kaart uit 1904.

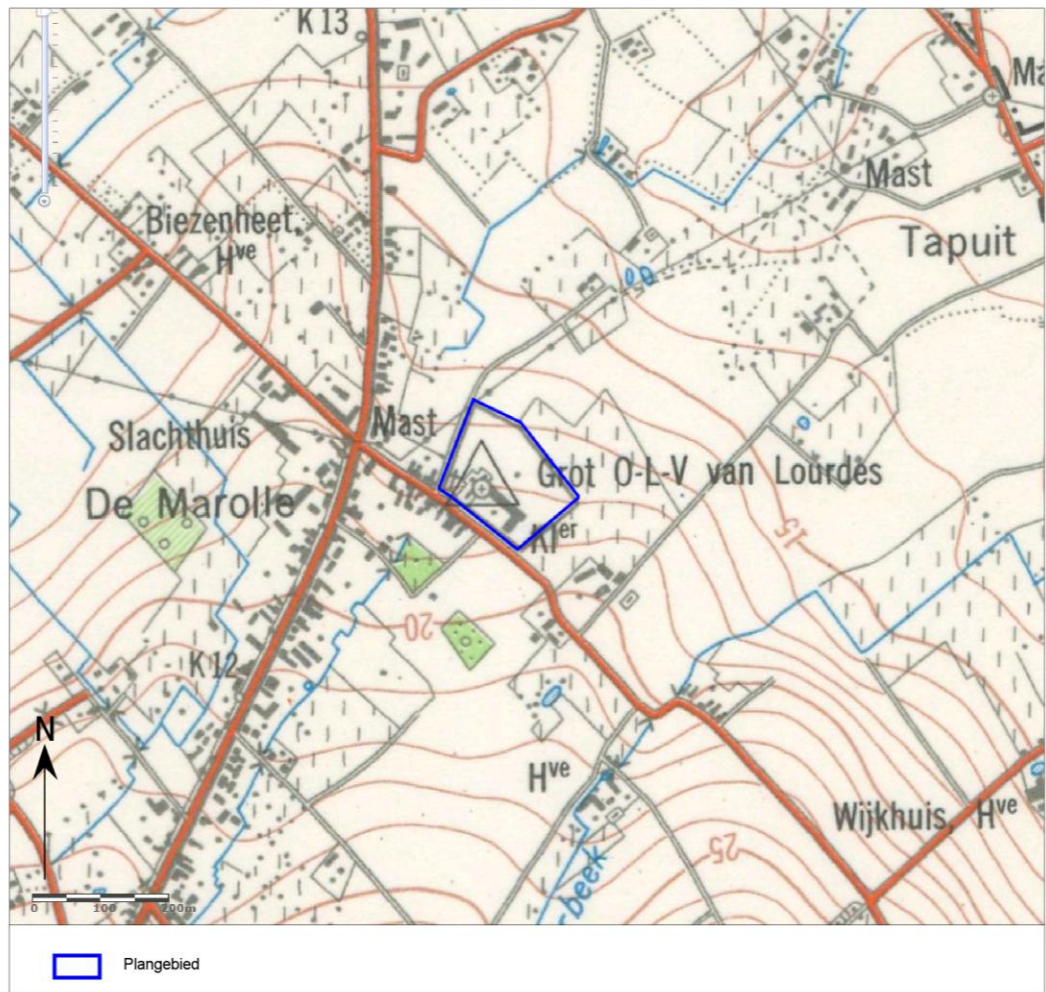
In 1926 werd de kerk en het klooster gebouwd, al is dit niet op onderstaande topografische kaart uit 1939 afgebeeld.

Afb. 21. Het plangebied op de topografische kaart uit 1939.

Onderstaande topografische kaart toont het plangebied met de kerk en het klooster. Verder is ook de grot van Lourdes of de Mariagrot vermeld die in 1954 in de tuin van het klooster werd aangelegd.³⁰ De luchtfoto van 1971 (niet afgebeeld) toont een zelfde beeld met dit verschil dat er een bescheiden bos is aangelegd in het oosten van het gebied.

³⁰ <https://www.hulthem.be/index.php/kruishoutem/kruishoutemse-curiosa/43-de-lourdesgrot-passionistenstraat-marolle>

Afb. 22. Het plangebied op de topografische kaart uit 1969.

In vergelijking met voorgaande topografische kaart en de luchtfoto uit 1971 is een zelfde beeld te zien op de luchtfoto uit de periode 1979-1990.

Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto uit 1979-1990.

Op onderstaande luchtfoto uit 2013-15 is het plangebied te zien kort voordat de kloostergebouwen (of op dat moment de gebouwen van de psychiatrische instelling) in 2014 werden afgebroken.

Afb. 24. Het plangebied op de luchtfoto uit 2013-2015.

Op de luchtfoto uit 2017 is de huidige situatie te zien. Enkel de kerk blijft als gebouw over. Het overige van het plangebied ligt braak en is deels nog bebost.

Afb. 25. Het plangebied op de luchtfoto uit 2017.

1.2.4 Synthese

Het plangebied is gelegen aan de Passionistenstraat 13-17 te Kruishoutem (provincie Oost-Vlaanderen). Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 3,25ha. Het is een terrein waar in 1926 een kerk en klooster werd gebouwd die later in gebruik is genomen als psychiatrisch centrum. In 2014 werden de ze kloostergebouwen afgebroken en thans ligt het terrein braak, met uitzondering van de kerk en een bosje in het noorden van het plangebied. Op deze percelen wil men een nieuwbouw plaatsen bestaande uit twee gebouwen waarvan de onderkeldering 4,96 m-mv bevindt. De liftkoker in gebouw A zal op 6,16 m-mv zitten. Naast de aanleg van twee gebouwen wordt er tussen de gebouwen in nog een verharding voorzien. Ook de groenzone in het noorden zal worden vernieuwd.

Landschappelijk gezien ligt de regio op de overgang tussen het hoger gelegen terras waar Kruishoutem op gelegen is en de vlakte van Nazareth. Verder stromen er verschillende beken in de nabijheid van het plangebied waaronder de Leebeek op 90 m ten westen van het plangebied en de Pleziebeek op 280 m ten oosten van het plangebied die het terras ontwateren. De ondergrond bestaat uit eolische sedimenten uit het weichseliaan waarin droge lemige zandbodems en matig droge zandbodems zijn ontwikkeld. In het noorden van het plangebied kunnen pluggen voorkomen wat wijst op een middeleeuws gebruik van de gronden.

Vanuit archeologisch standpunt zijn er resten bekend uit de omgeving die dateren vanaf het neolithicum. Zowel de metaaltijden, Romeinse periode als de middeleeuwen en nieuwe tijd zijn in de nabije omgeving vertegenwoordigd. Naast de vermoedelijke pluggenbodems zijn er geen directe aanwijzingen voor menselijke aanwezigheid op het plangebied. Wel is er vanaf de 19de eeuw (of mogelijk reeds eind 18de eeuw) bewoning aanwezig in de vorm van een bescheiden hoeve. Dit beeld blijft zo tot 1926 wanneer het klooster en de bijhorende kerk worden gebouwd.

1.2.5 Potentieel tot kennisvermeerdering, verwachting en conclusie

De voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Binnen het plangebied zijn momenteel geen archeologische resten bekend. Uit de omgeving zijn archeologische resten bekend die dateren vanaf het Mesolithicum. Echter kunnen ook uit het Paleolithicum archeologische resten verwacht worden gezien de ligging binnen een gradiëntzone tussen de hoger gelegen delen in het landschap ten zuiden en het vlakke dal tussen Leie en Schelde in het noorden, ook al zijn er in de ruime omgeving geen dergelijke resten bekend. De aanwezigheid van vruchtbare zandleembodems kunnen eveneens wijzen op menselijke aanwezigheid vanaf het Neolithicum en doorlopend in de metaaltijden en Romeinse periode. Van deze perioden zijn verschillende resten bekend in de omgeving van het plangebied. Voor de Vroege Middeleeuwen wordt de regio gekenmerkt door een terugval in bewoning al is dit niet uitgesloten gezien Kruishoutem ook teruggaat tot deze tijd. De bewoningsconcentratie zal zich echter meer zuidelijk bevonden hebben. Vanaf de Volle Middeleeuwen groeit de bevolking aan en is het ook te zien dat de percelen ten noorden van het plangebied (nabij het gehucht Marolle(nhoek)) een plaggenbodem vertonen wat wijst op gebruik van deze akkers in de middeleeuwen waarbij, door middel van bemesting, de terreinen een dikkere A-horizont kregen. Voor de Nieuwe tijd zijn er historische kaarten beschikbaar vanaf de 18de eeuw. Hierop is te zien dat in de loop van de 19de eeuw (of nog eind 18de eeuw) een hoeve aanwezig was binnen het plangebied. Toen in 1936 een kerk en klooster gebouwd werd, werd de locatie van de 19de eeuwse hoeve hoogstwaarschijnlijk verstoord. Voor de Nieuwe en Nieuwste tijd is de verwachting op het aantreffen van archeologische resten dan ook laag. Samengevat kan er gesteld worden dat er een potentieel is voor het aantreffen van archeologische resten vanaf het Paleolithicum tot en met de Late Middeleeuwen.

De beantwoording van de volgende onderzoeksvraag *“Worden mogelijk archeologische resten bedreigd door de geplande werkzaamheden?”* is als volgt:

De toekomstige werken zullen invloed hebben op het ganse plangebied. In het noorden wordt de groenzone heraangelegd en in het zuiden zullen nieuwe gebouwen en bijhorende verharding worden aangelegd. De gebouwen zullen een maximum verstroring van 6,16 m –mv met zich meebrengen al zullen de paalfunderingen nog dieper gaan. Hierdoor is de kans erg groot dat –indien er archeologisch erfgoed binnen het plangebied bevindt- deze ook zullen verstoord worden. Gezien de impact van de werken is het niet mogelijk deze resten in situ te bewaren.

De beantwoording van de laatste onderzoeksvraag: *“Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?”* is als volgt:

Op basis van dit assessment kan er niet met zekerheid gesteld worden of er archeologische resten en sporen binnen het plangebied bevinden. Gezien het archeologisch potentieel zal een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn.

1.2.6 Samenvatting

In opdracht heeft Vlaams Erfgoed Centrum in december 2018 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Kruishoutem, Passionistenstraat (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen plannen om een nieuwbouw en heraanleg van het terrein te realiseren.

Op basis van het bureauonderzoek worden archeologische resten uit de periode vanaf het paleolithicum tot en met de late middeleeuwen verwacht.

Teneinde deze verwachting te toetsen en aan te vullen wordt een vervolgonderzoek aanbevolen. Deze zal echter in uitgesteld traject verlopen.

Literatuur

Agentschap Onroerend Erfgoed, 2016: Code van Goede Praktijk voor de uitvoering en rapportage over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 2,0.

- De Moor G. (e.a.), *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart – Kaartblad 21 Tielt*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel, 1997.
- Ervynck, A., S. Debruyne, R. Ribbens, 2015: *Assessment; Een handleiding voor de archeoloog*. Onroerend Erfgoed, Beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed.
- Ferraris, J., 1771-1778: *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsendom Luik*.
- Fricx, E., 1712: *Carte de Pays-Bas*.
- Jacobs, P., M. de Ceucelairre, E. Stevens & M. Verschuren, 1993: Philosophy and methodology of the new geological map of the Tertiary formations, Northwest Flanders, Belgium. *Bull Soc belge Géol 102*,
- Kadaster, 1850-1864: *Topografische Militaire Kaart, kaartblad 56*. Nationaal Archief,
- Onbekend, 1840-1850: *Atlas der buurtwegen*.
- Vandermaelen, F., 1846-1854: *Cartes topographiques de la Belgique*.

Geraadpleegde websites

- <http://nl.wikipedia.org/wiki/Ferriskaarten>
- <http://www.geopunt.be/kaart>
- <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/index.html>
- <https://id.erfgoed.net>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.
- Afb. 2. Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk versuorde zones.
- Afb. 3. Grondplan van het plangebied.
- Afb. 4. Grondplan van gebouw A.
- Afb. 5. Snede van gebouw A.
- Afb. 6. Grondplan van gebouw C.
- Afb. 7. Snede van gebouw C.
- Afb. 8. Rioleringsplan van de kelders van gebouw A en C.
- Afb. 9. Rioleringsplan van het ganse plangebied.
- Afb. 10. Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.
- Afb. 11. Het plangebied op de bodemkaart.
- Afb. 12. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM), inclusief profiel hoogteverloop.
- Afb. 13. Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM).
- Afb. 14. Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
- Afb. 15. Het plangebied op de Villaretkaart.
- Afb. 16. Het plangebied op de Ferraris kaart.
- Afb. 17. Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
- Afb. 18. Het plangebied op de Van dermaelenkaarten.
- Afb. 19. Het plangebied op de Popp-kaarten.
- Afb. 20. Het plangebied op de topografische kaart uit 1904.
- Afb. 21. Het plangebied op de topografische kaart uit 1939.
- Afb. 22. Het plangebied op de topografische kaart uit 1969.
- Afb. 23. Het plangebied op de luchtfoto uit 1979-1990.
- Afb. 24. Het plangebied op de luchtfoto uit 2013-2015.
- Afb. 25. Het plangebied op de luchtfoto uit 2017.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Bijlage 1 Plannenlijst

Projectcode	2018L44
Onderwerp	Plannenlijst
Plannummer	1
Type plan	Locatiekaart
Onderwerp plan	Locatie van het plangebied
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	2
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied met locaties van de vermoedelijk verstoorde zones.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	3
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Grondplan van het plangebied.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	4
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Grondplan van gebouw A.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	5
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Snede van gebouw A.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	6
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Grondplan van gebouw C.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	7
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Snede van gebouw C.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018

Plannummer	8
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Rioleringsplan van de kelders van gebouw A en C.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	9
Type plan	Bouwplan
Onderwerp plan	Rioleringsplan van het ganse plangebied.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	10
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Locatiekaart van het plangebied op de Quartairgeologische kaart.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	11
Type plan	Bodemkaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de bodemkaart.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	12
Type plan	Hoogtekaart
Onderwerp plan	Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM), inclusief profiel hoogteverloop.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	13
Type plan	Hoogtekaart
Onderwerp plan	Het plangebied op het Digitaal Terreinmodel Vlaanderen (DTM).
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	14
Type plan	CAI
Onderwerp plan	Uitsnede uit de Centraal Archeologische Inventaris van het onderzoeksgebied.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018

Plannummer	15
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Villaretkaart.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	16
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Ferraris kaart.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	17
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Atlas der Buurtwegen.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	18
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Vandemaelenkaarten.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	19
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de Popp-kaarten.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	20
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de topografische kaart uit 1904.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	21
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de topografische kaart uit 1939.
Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018
Plannummer	22
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Het plangebied op de topografische kaart uit 1969.

Aanmaakschaal	onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	05-12-2018

Bijlage 2 Fotolijst

Projectcode	2018L44
Onderwerp	fotolijst
ID	23
Type	Luchtfoto
onderwerp	Luchtfoto uit 1979-1990
ID	24
Type	Luchtfoto
onderwerp	Luchtfoto uit 2013-2015
ID	25
Type	Luchtfoto
onderwerp	Luchtfoto uit 2017